

İKÜ

Engelli Öğrencilerin Akademik Ortamda Desteklenmesi

ÖĞRETİM ELEMANI KILAVUZU

İKÜ Engelli Öğrenci Birimi

Yüksek Öğretim Kurulu'nun 20.06.2006 tarih ve 26204 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan yönetmeliğine dayanılarak; Üniversitemiz Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı bünyesinde 06.11.2009 tarihinde "Engelli Öğrenci Birimi" kurulmuştur. 30 Mayıs 2013 tarihinde 2012-13/25 nolu toplantı 6. karar sayısı ile ENGELLİ ÖĞRENCİ BİRİMİ YÖNERGESİ Senatodan geçerek yürürlüğe girmiştir

Başkanlığını Prof. Dr. Nihal Sarier'in yaptığı Engelli Öğrenci Birimi'nin Koordinatörlüğünü Uzm. Dr. Dilek Baykal yapmaktadır.

Birimin amacı; engelli öğrencilerin öğrenim ve kampüs hayatlarını kolaylaştırmak, eğitimlerinde fırsat eşitliği yaratmak, akademik sosyal, kişisel ve mesleki gelişimlerini destekleyen bir ortam yaratmaya yönelik çalışmalar yapmaktır.

Birimimize başvurular gönüllülük ve gizlilik ilkeleri doğrultusunda olmaktadır.

Engelli Öğrenci Biriminin Görevleri

- Üniversitemiz engelli öğrencilerini ilk kayıt tarihinden başlayarak tespit etmek.
- Üniversitemizi erişebilir kılmak, fiziksel koşulları iyileştirmek.
- Ulaşım yollarını ve park yerlerini, ortak kullanım alanlarını (kafeterya, kütüphane, yurtlar, derslikler vb.) engellilere uygun hale getirmek.
- Engelli öğrencilerin ihtiyaç duyduğu mesleki ve akademik danışmanlık hizmetlerini sunmak.
- Akademik personel ile işbirliği yaparak eğitim –öğretimi ve sınavları engelli öğrencilerimize uygun hale getirmek ve örnek uygulamalar geliştirmek.
- Engelli öğrencisi bulunan bölümlere gerektiği durumlarda danışmanlık hizmeti vermek, öğretim elemanlarını öğrencinin ihtiyaç duyduğu ders ve sınav uyarlamaları ve gerekçeleri konusunda bilgilendirmek.

İki kişi aynı tanıyı almış olsa da, engelleyici durumlar her ikisi için de aynı olmayabilir:

Engelli bireyler aynı ya da benzer tanılara sahip olabilir, ancak bu durum, ilgili kişilerin aynı stratejileri kullandığı ya da aynı yetilere sahip olduğu anlamına gelmez. Örneğin; görme engelli iki öğrenciden biri Braille aracılığıyla okumayı tercih ederken, diğeri işitsel materyaller kullanmayı tercih edebilir ya da mevcut görme durumuna ilişkin yetileri farklılık gösterebilir. Sonuç olarak, engelli kişiler arasında daima bireysel farklılıklar bulunmaktadır.

Bir kişinin yetilerine ve kapasitesine, kişinin engel durumunu düşünerek karar vermeyiniz:

Makul akademik uyarlamalar aracılığıyla, engelli öğrenciler alanlarında başarılı olabilirler. “Bu kişi yapamaz” şeklinde düşünmek yerine, “bu kişi nasıl yapabilir?” diye düşününüz ve “öğrenci akranlarıyla eşit olabilmek için ne gibi değişik çözümlere ihtiyaç duymaktadır?” sorusuna odaklanınız. Engelli öğrencilerinize, alternatifler bulmak için, deneme ve işbirliği yapma fırsatı veriniz.

Bir kişi birden fazla engele sahip olabilir:

Hem işitme hem de görme yetersizliği olan bir engellinin durumunda olduğu gibi, bir kişinin birden fazla engele sahip olması olağan dışı bir durum değildir. Eğer durum bu şekildeyse; uyarlamalar, öğrencinin her bir engel durumu gözetilerek düzenlenmelidir.

Engeller yalnızca fiziksel değildir:

Önyargılı ve kalıplaşmış tutumlar, engelli öğrencileri yaşama tam katılımdan alıkoymaktadır. Acıma gibi yaygın kalıplaşmış tutumlara ek olarak, engelli bir öğrencinin bölümünde ya da herhangi bir derste başarılı olup olamayacağına dair önyargılı tutumlar akademik ortamlarda gözlemlenmektedir. Bu tutumlar, öğrencilerin yeterlilik hissini azaltıcı etkiye sahiptir. Daha önce de belirtildiği gibi, makul uyarlamalar aracılığıyla engelli öğrenciler alanlarında başarılı olabilirler.

Bir Dersi Erişilebilir Kılmak İçin İlk Adım:

İlk dersinizde, **“Engel durumuna ilişkin akademik uyarlama talebinde bulunmak isteyen öğrenciler, lütfen en kısa sürede benimle iletişime geçiniz.”** şeklinde sınıfta genel bir duyuru yaparak, öğrencileri sizinle iletişim kurmaya davet etmektir.

- Engelli öğrencilere talep etmesi durumunda sınavlarda ve derslerde gereken materyal ve refakatçi hizmetleri sağlamak.
- Engelli öğrencilerin sosyal çevreye uyumunu sağlamak amacıyla psikolojik danışmanlık hizmeti sunmak.
- Engellerinden kaynaklanan sorunlarını danışabilecekleri ilgili birimlere (fiziksel ve psikolojik rehabilitasyon, sosyal hizmetler vb.) yönlendirmek.
- Sosyal, kültürel ve sportif etkinlik alanlarını engelli öğrencilerimize uygun hale getirmek.
- Engelli öğrencilerimizin akademik, idari fiziksel, psikolojik, barınma ve sosyal alanlarda ilgili ihtiyaçlarını tespit etmek ve bu ihtiyaçların karşılanması için yapılması gerekenleri belirleyip, yapılacak çalışmaları planlamak, uygulamak, geliştirmek ve yapılan çalışmaların sonuçlarını değerlendirmektir.

Öğretim Elemanlarının Sorumlulukları

Öğretim elemanları, yasal düzenlemelere uygun davranma (örn. Yök Özürlüler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliği) ve engelli öğrenciler için makul uyarlamaları uygulama sorumluluğunu taşır. Bir dersi ya da bir programı daha erişebilir kılmak için makul uyarlamalar gerekebilir. Bu uyarlamalar öğrencinin ihtiyacına ve yetilerine dayanılarak belirlenir. Bu uyarlamaların amacı, öğrencinin engelleyici durumundan kaynaklanan engel ve dezavantajları ortadan kaldırmaktır. Dolayısıyla, öğrenciye engelinden dolayı ek puan vermeyiniz, öğrencinin aldığı makul akademik uyarlamayı sebep göstererek de puan kırmayınız. Öğretim elemanlarının diğer sorumlulukları aşağıda belirtilmiştir.

- Ders sunumlarına "engel durumunuzdan ötürü herhangi bir akademik uyarlamaya ihtiyaç duyuyorsanız lütfen benimle iletişime geçiniz" ifadesini eklemek.
- Ders takip etmekte herhangi bir sorun yaşanıp yaşanmadığını tespit etmek üzere öğrencileri gözlemlemek. Eğer bir öğrencinin desteğe ihtiyacı varsa, öğrenciyle özel olarak iletişime geçmek ve öğrenciyi birimize yönlendirmek.
- Makul uyarlamaların etkililiğini değerlendirmek için öğrencinin durumunu takip etmek.
- Öğrencinin mahremiyetine saygı duymak ve engeline ilişkin bilgileri gizli tutmak.

Engelleyici Durumlar İçin Genel İpuçları:

Her engelleyici durum diğer kişiler için görünür olmayabilir:

Örneğin; işitme güçlüğü olan kişi, işitme cihazı kullanmıyorsa bu kişinin durumu diğerleri açısından görünür değildir. Ayrıca, kronik sağlık durumları kişi üzerinde engelleyici etkilere sahip olabilir ve kişi paylaşmadığı sürece durumunun farkına varılmayabilir. Görünür olmayan bir diğer durum da öğrenme güçlüğü (Asperger Sendromu, Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite bozukluğu vb. gibi) olabilir. Dolayısıyla, engelleyici durumunu sizinle paylaşan öğrenciye sanki sizi kandırıyor gibi davranmamalısınız. Bu gibi durumlarda, öğrenciden daha detaylı bilgi talebinde bulunabilir ya da Engelli Öğrenci Destek Birimi'nden öğrencinin durumuna ilişkin bilgi edinebilirsiniz.